

“Infodemi” İle Etkin Mücadele İçin Bireylerin Yanlış Bilgi Karşısındaki Tutumlarının ve Bu Tutumların Belirleyicilerinin Araştırılması: Covid-19 Örneği

Prof. Dr. Emre ERDOĞAN

İstanbul Bilgi Üniversitesi

Koronavirüs (COVID-19)'ün etkisi toplumsal alanı da etkilemiştir. Salgın döneminde bireylerin bilgi alma süreçleri salgınla mücadeleyi etkileyecek kadar kritik bir rol oynamıştır. Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) salgın hastalık anlamına gelen “pandemi” kelimesinden esinlenerek ürettiği bir kavram olan “infodemi” karşısında da dikkatli olunması gerektiğini belirtmiştir. Yanlış bilginin yayılımı yeni bir olgu değildir ancak DSÖ tarafından nitelendirildiği gibi “infodemi”, yaşanan pandemi sürecinde daha da önem kazanmıştır. Çalışmamızda Koronavirüs sürecinde yeni bir kavram olarak infodeminin Türkiye’de teşhisi, kaynağı, yayılımı, etkileri ve tedavisi gibi unsurlarıyla çok yönlü bir resminin çizilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede araştırma sorusu “COVID-19 Salgını örneğinden yola çıkarak bireylerin bilgi arayışlarını ve yanlış bilgi karşısındaki tutumlarını öğrenmek” olarak tanımlanan bu araştırmada üç farklı yöntemle veri toplanmıştır.

Koronavirüs ile ilişkili Türkçe dilinde atılan “tweetler”, Mart-Mayıs; Ağustos-Kasım 2020 aylarında iki ayrı dönemde analiz edilmiştir. Bu yöntemle yanlış bilginin yaygınlık derecesi, hangi özelliklere sahip olduğu ve nasıl yayıldığı araştırılmıştır. İkinci olarak, farklı demografik özelliklere sahip 48 kişiyle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Böylece bireylerin bilgi arayışları, yanlış bilgi karşısındaki tutumları ve bilgiyi paylaşma alışkanlıkları hakkında nitel ve derinlemesine bilgi edinilebilmiştir. Kasım-Aralık 2020’de Türkiye yetişkin nüfusunu temsil eden 1629 kişilik bir örnekleme yüz yüze görüşmeler yapılmış, anket çalışması bireylerin yanlış bilgi karşısındaki tutumlarının ve bu tutumların belirleyicilerinin niceliksel olarak keşfedilmesini sağlamıştır. Tüm bu bulgular eşliğinde de ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik öneriler sonuç bölümünde ele alınmıştır.